

WYROK

W I M I E N I U

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Komorowski

Protokolant: st. prot. sąd. Agnieszka Popławska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Artura Domańskiego

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2015 roku

sprawy **B. R.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Środzie Wielkopolskiej VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą we W. z dnia 9 października 2014 roku, sygn. akt VII K 401/14

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację obrońcy oskarżonego za oczywiście bezzasadną,
2. zwalnia oskarżonego z obowiązku poniesienia kosztów procesu za postępowanie odwoławcze i nie wymierza mu opłaty za II instancję.

SSO Jarosław Komorowski

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 października 2014 roku Sąd Rejonowy w Środzie Wielkopolskiej, VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą we W., w sprawie o sygn. akt VII K 401/14:

1. uznał B. R. za winnego tego, że w dniu 29 czerwca 2014 roku w S., gminy M., powiatu (...), województwa (...), kierował w ruchu lądowym na drodze powiatowej nr 2907 samochodem ciężarowym marki S.o numerze rejestracyjnym (...) będąc w stanie nietrzeźwości 0,46 mg/dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu, tj. przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych,
2. na podstawie art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł w stosunku do oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat,
3. na podstawie art. 49 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 500 złotych,
4. na podstawie art. 50 k.k. orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w O. przez okres 14 dni od daty wywieszenia,

5. na podstawie art. 63 §2 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 29.06.2014 r. i nadal,

6. na podstawie art. 627 k.p.k. i art. 1 i art. 3 ust. u Ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych /Dz.U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 z późn. zm./ zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 198,82 złote oraz opłatę w kwocie 150 złotych.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając go w części, to jest w zakresie pkt 2. wyroku, w którym Sąd I instancji orzekł w stosunku do oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat oraz w zakresie pkt 4. wyroku, w którym Sąd I instancji orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości.

Zaskarżonemu wyrokowi apelujący zarzucił:

- rażąco niewspółmierność orzeczonego wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, który nie odpowiada dyrektywą wymiaru kary określonym w art. 53 k.k. w zw. z art. 56 k.k., ponieważ ocena całokształtu zebranego materiału dowodowego pozwala uznać, że w realiach niniejszej sprawy, z uwagi na dotychczasowy sposób życia oraz postawę oskarżonego i względ na społeczne oddziaływanie skazania, wymiar pozostałych orzeczonych kar i środków karnych wystarczające było wymierzenie tego środka w dolnym wymiarze, czyli na 1 rok oraz wymierzenie tego środka jedynie w zakresie uprawnienia do prowadzenia pojazdów tego rodzaju, którym sprawca dopuścił się przestępstwa, tj. pojazdów mechanicznych, do których prowadzenia uprawnia prawo jazdy kategorii C,

- niesłuszne zastosowanie środka karnego w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości, podczas gdy okoliczności sprawy nie przemawiają za celowością orzeczenia tego środka karnego.

Wobec powyższego skarżący wniósł o:

- zmianę wyroku Sądu I instancji w zakresie pkt 2. wyroku i orzeczenie na podstawie art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. w stosunku do oskarżonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, do których prowadzenia uprawnia prawo jazdy kategorii C na okres 1 roku,

- uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie pkt 4. wyroku.

W przypadku niepodzielenia przez Sąd stanowiska obrony w zakresie wnioskowanego czasu i zakresu obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów skarżący wniósł o zmianę wyroku Sądu I instancji w zaskarżonym zakresie i orzeczenie na podstawie art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. w stosunku do oskarżonego albo zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 1 roku albo zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, do których prowadzenia uprawnia prawo jazdy kategorii C na okres 2 lat.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym.

Na wstępie niniejszych rozważań przypomnieć należy, że apelacja jest oczywiście bezzasadna, w rozumieniu art. 457 § 2 k.p.k., jeżeli nie ma wątpliwości co do tego, że w sprawie nie wystąpiły uchybienia określone w art. 438 k.p.k. oraz w art. 439 k.p.k., a nadto nie zachodzi przesłanka z art. 440 k.p.k. O oczywistej bezzasadności apelacji można mówić wówczas, kiedy już przy wstępnej ocenie, bez konieczności dogłębnej analizy podniesionych w niej zarzutów jest oczywiste, że wskazane w niej argumenty nie są trafne.

Właśnie z taką sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie. Podniesiony przez skarżącego zarzut rażącej niewspółmierności orzeczonych wobec oskarżonego R. środków karnych jest bowiem oczywiście nietrafny.

O rażącej niewspółmierności kary można mówić jedynie wówczas, gdy suma zastosowanych kar i środków karnych, wymierzonych za popełnione przestępstwo, nie odzwierciedla należycie stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz nie zapewnia spełnienia celów kary. Ponadto, orzeczona kara lub środek karny mogą być uznane za niewspółmierne, gdy nie uwzględniają w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnionego czynu, jak i osobowości sprawcy (wyrok SN z dnia 30 czerwca 2009 r., WA 19/09, Lex nr 598172). Jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie, tylko wtedy można uznać, że przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest spełniona, jeśli z punktu widzenia nie tylko sprawcy, ale i ogółu społeczeństwa, kara jawi się jako niesprawiedliwa, zbyt drastyczna, przynosząca nadmierną dolegliwość (zob. min.: wyrok SA w Katowicach z dnia 5 listopada 2009 r., II AKa 297/09, Lex nr 553884).

Mając na uwadze wymiar orzeczonej wobec oskarżonego kary i środków karnych oraz okoliczności zdarzenia będącego przedmiotem karnoprawnej oceny Sądu Rejonowego nie sposób zgodzić się z obrońcą oskarżonego, że tenże Sąd dopuścił się uchybienia, o którym mowa w art. 438 pkt 4 k.p.k. Zarzut odwoławczy oparty na wskazanym przepisie jest bowiem trafny jedynie wówczas, gdy niesłuszne zastosowanie lub niezastosowanie środka zabezpieczającego lub innego środka jest wynikiem błędu w ocenie okoliczności uzasadniających ich zastosowanie. Na gruncie niniejszej sprawy taka sytuacja nie wystąpiła.

Jak wynika z prawidłowo ustalonych przez Sąd I instancji okoliczności zdarzenia, w czasie popełnienia przestępstwa oskarżony znajdował się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 0,46 mg/l a przy tym prowadził pojazd ciężarowy po drodze powiatowej w godzinach porannych. Jak słusznie podkreślił Sąd Rejonowy, oskarżony nie był zmuszony kierować pojazdem, gdyż mógł uprzedzić pracodawcę że poprzedniego dnia spożywał alkohol i nie może niezwłocznie wykonać polecenia przetransportowania towaru. Oskarżony zdecydował się jednak przemilczeć przedmiotową okoliczność i ruszyć w drogę, stwarzając zagrożenie dla siebie oraz innych uczestników ruchu.

Z uwagi na kategorię brzmienia przepisu art. 42 § 2 k.k., zgodnie z którym sąd orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów albo pojazdów określonego rodzaju, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji był w stanie nietrzeźwości, Sąd I instancji był zobowiązany do orzeczenia wobec oskarżonego zakazu prowadzenia pojazdów. Zaznaczyć przy tym trzeba, że analizowany środek karny pełni przede wszystkim funkcję prewencyjną, bowiem ma zagwarantować oskarżonemu i innym użytkownikom dróg i chodników odpowiedni stopień bezpieczeństwa i to poprzez eliminację z ruchu kierowcy, który lekceważy podstawowe zasady bezpieczeństwa. Dodatkowo pełni on również funkcję represyjną, gdyż ograniczeniu ulega mobilność oskarżonego oraz winien odnieść skutek wychowawczy, polegający na motywowaniu oskarżonego do przestrzegania norm prawnych.

Mając na uwadze opisane powyżej okoliczności prowadzenia przez oskarżonego pojazdu w stanie nietrzeźwości zgodzić należy się z Sądem I instancji, że z punktu widzenia funkcji środków karnych, w szczególności ich funkcji prewencyjnej, orzeczenie wobec oskarżonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych jest konieczne i to na okres 2 lat. Wyraźnie należy podkreślić, że zamierzonego skutku z całą pewnością nie osiągnęłoby orzeczenie wobec oskarżonego zakazu prowadzenia pojazdów określonego rodzaju. Osoba, która nie stosuje się do podstawowych zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym prowadząc pojazd mechaniczny należący do kategorii C, który z uwagi na swoje gabaryty, ciężar i przeznaczenie może stanowić bardzo duże zagrożenie dla innych uczestników ruchu, a tym samym wymaga większej ostrożności na drodze, stanowi zdaniem Sądu Okręgowego zagrożenie także prowadząc pojazd mechaniczny należący np. do kategorii B. Prowadząc pojazd w stanie nietrzeźwości oskarżony nie zastosował się do elementarnych zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a nie do zasad dotyczących tylko kierowców poruszających się pojazdami ciężarowymi. Poza tym oskarżony, jako osoba zawodowo zajmująca się prowadzeniem pojazdów ciężarowych, winien mieć na uwadze, jak tragiczne skutki może spowodować nieuważna jazda. Zaznaczyć przy tym trzeba, że B. R. musi sobie uświadomić do czego mogło doprowadzić jego bezmyślne zachowanie, gdyż ilość alkoholu, która znajdowała się w jego organizmie bezspornie wykluczała bezpieczną jazdę samochodem. Oczywiście jest bowiem, że alkohol pogarsza koordynację ruchów, zmniejsza szybkość reakcji, ogranicza pole widzenia i powoduje błędną ocenę odległości i szybkości, co stanowi tym większe zagrożenie, jeśli nietrzeźwy kierowca porusza się samochodem ciężarowym, który ma wydłużoną drogę hamowania. Mając na względzie te okoliczności Sąd Okręgowy

uznał, że orzeczenie wobec oskarżonego R. zakazu prowadzenie wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat jest rozstrzygnięciem sprawiedliwych i to zarówno z uwagi na rodzaj jak i wymiar orzeczonego wobec oskarżonego środka karnego. Zaznaczyć przy tym trzeba, że podnoszone przez obronę okoliczności w postaci sytuacji życiowej i rodzinnej oskarżonego nie mogły skutkować wydaniem odmiennego rozstrzygnięcia, gdyż byłoby ono sprzeczne z zasadą trafnej reakcji karnej, a zwłaszcza nie zrealizowałoby swoich celów.

Reasumując ten fragment rozważań podkreślić trzeba, że w ocenie Sądu Odwoławczego orzeczenie wobec oskarżonego dwuletniego zakazu kierowania wszelkimi pojazdami mechanicznymi w odpowiednim stopniu uwzględnia okoliczności wpływające na wymiar zastosowanego zakazu, albowiem należyte uchroni ono społeczeństwo przed zagrożeniem, które stwarza kierowanie przez oskarżonego pojazdami mechanicznymi, będzie stanowiło adekwatną reakcję na jego nieodpowiedzialne zachowanie oraz zmotywuje go do przestrzegania w przyszłości norm karnoprawnych oraz norm regulujących podstawowe zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym. W konsekwencji Sąd Odwoławczy doszedł do przekonania, że brak jest podstaw do uznania orzeczonego środka karnego za nadmiernie surowy.

Do analogicznych wniosków doprowadziła Sąd Odwoławczy analiza rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 4. wyroku, w którym orzeczono podanie wydanego wyroku do publicznej wiadomości. Podanie wyroku do publicznej wiadomości powinno mieć bowiem miejsce nie tylko w takich przypadkach, które wzbudziły szczególne zainteresowanie społeczne, wywołały powszechne oburzenie czy też niepokój. Celowe jest również sięganie do tego środka w przypadku przestępstw nagminnie popełnianych na danym terenie lub w określonym środowisku. Nagminność kierowania pojazdami w stanie nietrzeźwości powoduje, że należy piętnować sprawców tego typu przestępstw i zapobiegać wykształceniu w społeczeństwie błędnego przekonania o nadmiernej pobłażliwości organów sprawiedliwości wobec tych osób. Stąd też opublikowanie wydanego wyroku poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w O. przez okres 14 dni od daty wywieszenia jest jak najbardziej celowe.

Na zakończenie stwierdzić należy, że zdaniem Sądu Okręgowego tylko kara 150 stawek dziennych grzywny po 10 zł każda stawka połączona z dwuletnim zakazem prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, świadczeniem pieniężnym w kwocie 500 zł oraz podaniem wyroku do publicznej stanowi trafną reakcję karną na przestępstwo popełnione przez B. R., albowiem wymierzona kara i środki karne należyte odzwierciedlają stopień społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu oraz zapewniają spełnienie celów kary. Podkreślenia wymaga, że w ocenie Sądu Odwoławczego tak ukształtowany wymiar kary nie wpłynie negatywnie na realizację względów ogólnoprewencyjnych oraz zapobiegnie wykształceniu w społeczeństwie błędnego przekonania o nadmiernej pobłażliwości organów sprawiedliwości wobec sprawców tego rodzaju przestępstw. Jednocześnie będzie ona stanowiła dla oskarżonego realną przestrożę przed lekceważeniem porządku prawnego, albowiem musi on zrozumieć, że popełnianie przestępstw nie popłaca i każdorazowo będzie się wiązać ze zdecydowaną reakcją organów wymiaru sprawiedliwości.

W związku z powyższym, wobec niezasadności podniesionych przez obronę oskarżonego zarzutów, należało wyrok Sądu Rejonowego w Środzie Wielkopolskiej VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą we W. utrzymać w mocy, jak orzeczono w punkcie 1. wyroku, uznając wywiedzioną apelację za oczywiście bezzasadną.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 2. wyroku.

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych Sąd Okręgowy zwolnił oskarżonego od kosztów procesu za postępowanie odwoławcze i nie wymierzył mu opłaty. Za zwolnieniem oskarżonego od kosztów procesu za postępowanie odwoławcze przemawiały jego sytuacja rodzinna i finansowa oraz fakt orzeczenia wobec niego kary grzywny i świadczenia pieniężnego.

SSO Jarosław Komorowski